

Greetje van den Berg

Roman

Deense zomer

TWEE ZEEËN

deel 1

Greetje van den Berg

Deense zomer

Twee zeeën – deel 1

Uitgeverij Zomer & Keuning

Hoofdstuk 1

De kleine vrachtauto reed de hoek om.

Manon Kansen bleef voor het raam staan, alsof ze hoopte dat hij terug zou komen. Hoe vaak had ze de afgelopen jaren aan dit moment gedacht? Ze had zich voorgesteld dat nu alles anders zou worden. Ze had gedroomd over tijd voor zichzelf, over vrijheid, over verre reizen, over al die dingen die ze de afgelopen drie jaar niet had kunnen doen.

Nu het zover was, nu de elektrische rolstoel, het hoog-laagbed, de tillift en andere hulpmiddelen waren opgehaald en daarmee de laatste sporen van de ziekte van haar moeder waren verdwenen, voelde ze alleen angst.

Ze draaide zich om en keek de kamer in.

De afgelopen dagen waren doordrenkt geweest met het afscheid van haar moeder: de begrafenisondernemer kwam, de predikant die de dienst zou leiden, buurvrouw Jetty, andere burens, een enkele collega van haar moeder. Steeds stond er iemand op de stoep. Het was een verlengde van het laatste jaar, toen er zoveel mensen over de vloer kwamen die ze eerder nooit had gezien. Allemaal omwille van haar moeder. Van Carla, want Manon had haar moeder altijd bij de voornaam genoemd.

Misschien leek juist daardoor het huis op dit moment angstaanjagend leeg, maar niet alleen het huis ook de toekomst.

Ze durfde niet alleen verder. Wanneer ze eraan dacht, stikte ze bijna. Ze ging aan de eetkamertafel zitten en legde haar hoofd op haar armen. Ze wilde huilen, maar ze kon het niet. Misschien kwam het door de vermoeidheid, of door de jaren waarin ze zichzelf steeds had voorgehouden dat ze flink moest zijn. Wanneer ze

stopte met flink zijn zou ze instorten.

Het is vandaag woensdag, dacht ze. Dat moest ze goed othouden. De dagen waren de afgelopen jaren overgegaan in steeds hetzelfde ritme, waardoor ze zich niet langer van elkaar onderscheidde. Het was goed dat ze af en toe nog een opdracht voor haar tekstbureau kreeg, zodat ze even aan andere zaken kon denken. Het was een wonder dat ze de opdrachten ook nog allemaal tot een goed einde had gebracht.

Buiten liep de lente al bijna naar de zomer. Ze keek naar de tuin, die er verwaarloosd bijlag, maar ze maakte zich er niet druk over. Ze zou zich misschien nooit meer druk maken over dergelijke dingen.

Sinds Carla de diagnose Amyotrofische Laterale Sclerose had gekregen, was de wereld gestopt met draaien en was de spierziekte ALS het middelpunt van hun bestaan geworden. Daarvoor had Manon weleens van de ziekte gehoord, maar ze had zich er nooit in verdiept. Waarom zou ze?

Op de dag dat ze met haar moeder in de spreekkamer van de neuroloog had gezeten, was de diepere betekenis tot haar doorgedrongen. De arts had het over een progressieve ziekte van de zenuwcellen waarbij de spieren geleidelijk aan uitvallen. Medicijnen om de ziekte te genezen waren er niet en de gemiddelde levensverwachting bedroeg drie tot vijf jaar. In feite had Manon het toen nog niet werkelijk begrepen, dat kwam later pas toen de gezondheid van haar levenslustige moeder al snel minder werd en ze haar baan als leerkracht moest beëindigen. Uiteindelijk was ze niet meer in staat om nog iets zelfstandig te doen.

Ze had Carla nooit mama genoemd, of mam of ma, zoals anderen deden. Carla en zij waren twee handen op één buik, meer vriendinnen dan moeder en dochter. Op de dag van de diagnose had Carla voor het eerst gezegd dat ze niet in een ziekenhuis of verpleeghuis wilde sterven. Manon had meteen beloofd dat ze dat niet zou laten gebeuren. Zij zou thuis voor haar zorgen.

Op dat moment had ze werkelijk geen idee wat ze beloofde. Dat kwam later pas.

Ze schrok op van de bel, besepte dat ze in slaap moest zijn gesukkeld. Wat onzeker stond ze op. In de gang keek ze snel in de spiegel. Haar mascara was uitgelopen. Met wat spuug bevochtigde ze haar wijsvinger en haalde het ergste weg. Snel haalde ze ook nog even een hand door haar haren.

Voor haar deur stond Melle Haringa, haar buurjongen met wie ze zo ongeveer was opgegroeid. Hij was negen jaar ouder dan zij en was jaren geleden het huis al uit gegaan tot verdriet van zijn moeder Jetty, die haar jongste zoon graag nog wat langer om zich heen had gehad. Ze was trots op hem, dat wel. Zijn administratiekantoor liep zo goed dat hij onlangs een accountant in dienst had kunnen nemen en een administratief medewerkster die ook receptiewerkzaamheden voor haar rekening nam.

Vanmorgen zag hij eruit als een onhandige schooljongen in zijn eeuwige, keurige, blauwe pullover waaronder hij een ruitjesoverhemd droeg.

‘Waarom kom je niet achterom?’ Ze hield de deur voor hem open en deed een stap achteruit. ‘Je belt anders nooit aan.’

‘Sorry! Vanmorgen leek me dat ineens niet zo gepast. Ik weet niet... het voelt anders nu Carla er niet meer is.’

‘Het is ook anders.’ Ze liep achter hem aan naar de kamer. ‘Wil je koffie?’

‘Als je tijd hebt?’

‘Ik heb het idee dat ik alle tijd van de wereld heb. Voor mijn gevoel liggen er eindeloze dagen voor me en ik weet niet hoe ik die moet invullen.’

‘Je wilde toch dingen doen die je leuk vindt, reizen en zo? Parijs, Londen, Rome, Zuid-Afrika, Mexico...’ Hij somde het hele rijtje op dat ze alleen aan hem had toevertrouwd. Melle was in de loop der jaren haar beste vriend geworden, een soort broer.

‘Ik weet niet wat ik toen dacht... Nu ben ik alleen maar bang, Melle.’ Ze stonden in de kamer. Hij was veel langer dan zij. Met kop en schouders stak hij boven haar uit.

‘Je moet misschien eerst eens verwerken wat er allemaal is gebeurd. Volgens mij ben je doodop. Alles heeft de laatste jaren in het teken van Carla gestaan. Nu moet je een nieuwe invulling aan je leven geven. Ik snap dat je bang bent, maar het komt wel goed.’

‘Ik hoop het.’ Ze liep door naar de open keuken. ‘We kunnen buiten zitten,’ zei ze. ‘Het is goed weer.’

Carla was veel te jong overleden, dacht ze toen Melle de tuindeuren opende en kussens uit de tuinkast haalde om op de loungezet te leggen. Ze had nog graag haar vijftigste verjaardag willen vieren, maar die had ze niet meer gehaald.

Gelukkig maar. Manon had haar lijden bijna niet meer kunnen verdragen en de laatste tijd had ze vaak het gevoel gekregen dat de zorg voor Carla te zwaar voor haar werd, ondanks alle hulp die ze kreeg. Jetty Haringa stond altijd voor haar klaar, de buurvrouw die aan de andere kant woonde, hielp ook als het zo uitkwam, Melle regelde praktische zaken en dan was er nog de thuiszorg en op het laatst ook vrijwilligers die ’s nachts waakten, zodat zij wat slaap kon krijgen.

Ze wreef over haar voorhoofd en leunde tegen het aanrecht. Het klopte wat Melle had gezegd. Ze had gedroomd over reizen naar mooie steden en verre landen. Carla wilde nooit reizen. Tijdens hun vakantie gingen ze altijd naar Zuid-Jutland in Denemarken, altijd in hetzelfde huisje bij Pia en Kim. Het was er fijn. Ze voelden zich er allebei thuis, maar toen Manon ouder werd, had ze ook weleens naar een andere bestemming gewild. Voor Carla was dat onbespreekbaar en het was nooit in haar opgekomen om zelf eens een andere vakantie te boeken.

Of was ze nu niet eerlijk tegen zichzelf?

Snel zette ze de koffiemachine aan, selecteerde in het display cappuccino omdat ze wist dat Melle daar dol op was. Ze trakteerde

zichzelf op een espresso. Toen ze met een blad met de kopjes de tuin inkwam, stond Melle direct op. ‘Kan ik helpen?’

‘Twee kopjes koffie op tafel zetten lukt me nog wel,’ reageerde ze spottend. Ze zag dat hij kleurde. ‘Lief dat je het aanbiedt,’ probeerde ze het snel weer goed te maken. ‘Hoef je vandaag niet te werken?’

‘Ik heb mezelf vanmorgen vrijaf gegeven. Vanmiddag ga ik weer naar kantoor.’ Hij glimlachte verontschuldigend. ‘Het leek me juist nu zo moeilijk voor je, nu alles echt achter de rug is. Ik wilde even kijken hoe het met je gaat.’

Dat was typisch iets voor Melle. Hij stond altijd voor haar klaar. Het was haar duidelijk dat hij warme gevoelens voor haar koesterde, maar voor haar was hij de buurjongen gebleven. Als kind had ze naar hem opgekeken. Hij was negen jaar ouder dan zij en toen zij nog op de basisschool zat, behaalde hij al zijn vwo-diploma en ging accountancy studeren. In die tijd zagen ze elkaar nauwelijks. Nadat vijf jaar geleden zijn vader plotseling was overleden, kwam hij vaak bij zijn moeder eten. Wanneer ze elkaar troffen, maakte ze een praatje. Soms wipte hij even bij haar aan, vooral tijdens de ziekte van Carla kon ze veel bij hem kwijt. Melle kon goed luisteren. Hij had haar een paar jaar geleden ook gestimuleerd om haar tekstbureau te starten. Haar functie als officemanager voor een veeleisende directeur van een firma die landbouwwerktuigen exporteerde, ging haar meer en meer tegenstaan. Af en toe kreeg ze van Melle ook wat klussen. Ze verdacht hem ervan dat hij haar die vooral toeschoof om contact met haar te houden.

Hij schraapte zijn keel. ‘De laatste tijd vond ik het hartstikke moeilijk om te zien hoe ze achteruitging.’

‘Ze was een schim van zichzelf,’ stemde ze in. ‘En toch bleef ze tot het laatste toe sterk. Ik herinner me nog dat ze me vertelde dat ze nooit had begrepen dat mensen naar de dood konden verlangen. Zij wilde leven. Ze had een stevig geloof in God en ze geloofde in een hemel. Vroeger al dachten we na over de hemel en hoe we

die ons moesten voorstellen. Als kind denk je dat je op de een of andere manier omhoogvliegt, of zo. Later besef je dat het natuurlijk zo niet gaat. Maar hoe dan wel? Waar blijven die ontelbare zielen? Hoe moeten we ons dat voorstellen?’ Automatisch keek ze naar de plek waar vanmorgen vroeg het bed nog had gestaan. ‘Een van de laatste dagen zei ze dat ze nu dat verlangen naar de dood begreep, dat ze zich nog steeds geen voorstelling van de hemel kon maken, maar dat die goed zou zijn. Beter dan ze als mens kon bedenken.’

Er viel een stilte. Ze keek naar de donkerblauwe sneakers van Melle. Hij had die niet eerder gedragen, dus kennelijk waren ze nieuw. Blauw en grijs waren de kleuren van Melle, vooral niet te opvallend.

‘Je zegt nou dat Carla dat een van die laatste dagen nog tegen je zei, maar ik kon haar nauwelijks verstaan,’ merkte hij op. ‘Daardoor vond ik het soms lastig om haar op te zoeken. Ik begreep niet wat ze wilde zeggen. Meestal was jij wel in de buurt om me te redden, maar ik vond dat echt lastig.’

‘Carla en ik hebben elkaar altijd heel goed aangevoeld en waarschijnlijk begreep ik daarom vrijwel altijd wat ze zei, of wat ze wilde zeggen.’

Melle dronk een slok van zijn cappuccino en veegde het witte melkschuim van zijn bovenlip. ‘Wat zullen we haar allemaal missen, en dat geldt het meeste voor jou.’

Ze vouwde haar handen tussen haar bovenbenen. ‘Ik weet echt niet hoe ik nu verder moet. Er valt nog heel veel te regelen en op te ruimen, maar ik ben zo moe. Lichamelijk en geestelijk. Misschien zou ik echt op reis moeten om alles even van me af te zetten en bij te tanken, maar de gedachte dat ik ergens alleen...’

‘Dan ga je toch nog een keer naar Denemarken?’ Melle had zijn kopje leeg en zette het op tafel. ‘Wat maakt het uit? Toen Carla niet meer in staat was om te reizen, bleven jullie thuis. Zo’n twee jaar lang heb je die mensen niet meer gezien. Je zult bij vrienden zijn

en tegelijkertijd ben je er echt een poos helemaal uit.’

‘Kim en Pia zijn schatten van mensen,’ dacht ze hardop. ‘Ze zouden het fijn vinden en ik weet dat ze het heel erg vonden dat ze niet naar de begrafenis van Carla konden komen. Ik zou ze er een groot plezier mee doen, maar juist daar in Vemmingbund zal ik Carla ook vreselijk missen.’

‘Volgens mij zul je Carla op elke plek van de wereld missen,’ reageerde Melle beslist. ‘Jullie deden alles samen. Je hebt weleens gezegd dat Kim en Pia als familie voelden. Denk je dan niet dat het fijn is om bij hen te zijn? Jullie delen herinneringen, je kunt over Carla praten wanneer je maar wilt.’

‘Ik zal erover denken,’ beloofde ze.

‘Fijn!’ Hij stond op. ‘Ik moet er vandoor.’

Hij legde zijn handen op haar schouders. ‘Ik meende het van die vakantie. Waarom ga je niet een week of zes? Neem de tijd. Als je je laptop meeneemt, kun je daar ook werken. Ik zorg in die tijd voor je planten.’

‘Zes weken?’ Ze fronste haar voorhoofd. ‘Kim en Pia zien me aankomen.’

‘Als ik de verhalen van Carla en jou mag geloven, zullen ze het geweldig vinden.’

Hij had gelijk, bedacht ze toen Melle wegliep. Bij hen zou ze nooit het idee hebben dat ze te veel was. Ze voelden als grootouders. Jonge grootouders weliswaar, want Pia was net vijfenzestig. Pia had weleens gegrapt dat ze haar graag als kleindochter had willen hebben. Kim en zij waren gezegend met vier kleinzoons. Daar waren ze dol op, maar Pia had een kleindochter stiekem ook leuk gevonden.

Misschien zou ze hen straks eens bellen. Ze had er alles voor over als ze een beetje hulp kon krijgen bij het overleven.

Tevreden liep Melle naar zijn auto. Terwijl hij de motor startte, wierp hij nog een blik naar het raam waarachter hij Manon wist.

Tegen beter weten in hoopte hij dat ze er zou staan om nog even naar hem te zwaaien, net zoals zijn moeder altijd deed als hij vertrok.

Hoe vaak had hij er niet over gedroomd dat het Melle en Manon zou worden? Of Manon en Melle, M&M, een gouden stel. Helaas had Manon nooit meer dan een soort van grote broer in hem gezien.

Zo was het voor hem ook begonnen toen ze hier samen met Carla was komen wonen. Ze ging toen nog niet eens naar school. Hij zou net naar het voortgezet onderwijs gaan. Een grappig, klein buurmeisje was ze voor hem. Net zoiets als de neefjes en nichtjes die hij later had gekregen.

Hij herinnerde zich dat die visie van het ene op het andere moment radicaal veranderde op de verjaardag van zijn moeder. De dag was warm en zonnig, en de hele familie zat op het terras toen Carla en Manon hun tuin kwamen binnenlopen. Vijftien jaar was Manon toen en op weg om een vrouw te worden.

In haar luchtige, korte jurkje viel dat hem ineens op. Hij kon zijn ogen niet van haar lange, slanke benen afhouden. Onbevangen liep ze op hem af, ze sloeg haar armen om zijn hals toen ze hem feliciteerde, zoals ze al jaren deed. In diepe verwarring wist hij zich er nog net van te weerhouden om haar van zich af te duwen.

Beschaamd was hij naar binnen gevluht.

Vanaf dat moment was hij Manon zoveel mogelijk uit de weg gegaan en dat kostte niet veel moeite. Hun levens waren zo verschillend.

Hij kreeg verkering, maar dat werd niets. Het verbaasde hem dat Manon nooit met een vriendje thuis was gekomen. Volgens zijn moeder nam Carla haar dochter zo in beslag dat er voor Manon geen ruimte overbleef voor vriendschappen met anderen, laat staan voor een vriendje. Ze vond het ongezond dat ze zich meer als vriendinnen dan als moeder en dochter gedroegen. Eerst meende Melle dat zijn moeder jaloers was. Zijn getrouwde broer en zus

woonden met hun gezinnen een flink eind weg en kwamen daarvoor veel te weinig naar de zin van zijn moeder. Hij at sinds het overlijden van zijn vader wel vaak bij haar, maar dat was anders dan een dochter in huis.

Later was hij gaan beseffen dat zijn moeder weleens gelijk kon hebben.

Misschien kwam het doordat Carla pas achttien jaar was toen haar dochter werd geboren en niemand wist wie Manons vader was.

Ondanks al haar commentaar had zijn moeder het vreselijk gevonden om Carla zo te zien lijden. Ze had Manon geholpen waar ze maar kon. Hij ook, en dat zou hij blijven doen. Misschien had hij haar dat net nog eens duidelijk moeten zeggen.

Zou ze het aandurven om naar Denemarken te gaan? Hij zou haar missen als ze echt voor zes weken zou vertrekken, maar ze zou weer terugkomen.

Zo bleef hij hopen, tegen beter weten in.

Kun je kiezen tussen de liefde en je vrijheid?

Na een slopend ziekteverloop overlijdt Manons moeder. Om het verlies te verwerken en haar zware tijd als mantelzorger af te sluiten, reist Manon af naar Jutland, Denemarken. Eenmaal daar ontmoet ze Aksel Kristensen. Ze beleven samen geweldige weken, dus tijdens de herfstvakantie bezoekt ze hem nogmaals. Maar dan vertelt Aksel haar dat hij thuis zorgt voor zijn lichamelijk gehandicapte zus. Manon staat voor een moeilijke keuze, want haar ontluikende liefde voor Aksel betekent ook dat ze haar oude rol van mantelzorger weer op zou moeten pakken...

Met *Deense zomer* begint **Greetje van den Berg** het tweeluik *Twee zeeën*. Zoals de Noordzee en de Oostzee op spectaculaire manier botsen, zo botsen ook de gevoelens van Manon tussen wat hoort en niet hoort, tussen haar hart volgen en haar verstand.

ISBN 978 90 2055 204 1 NUR 344

9 789020 55204 1 >

www.romanserie.nl

Romanserie